

HUNGARIAN SCOUT MAGAZINE
**MAGYAR
CSERKÉSZ**

XLIII. (66.) évfolyam

Vol. 43. (66.) No. 3-4.

1991., 3-4. sz.

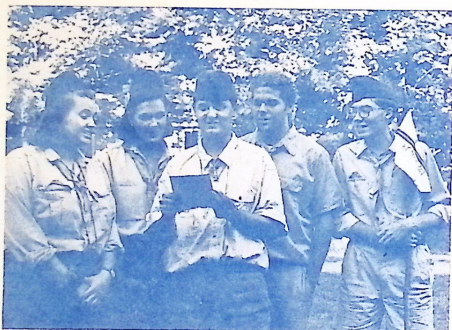
*Az 1991. évi vezetőképző tábor
ünnepélyes megnyitása
(Sík Sándor cserkészpark, Zászlótér)*

KÉPRIPORT A VEZETŐKÉPZŐ TÁBOROKRÓL

(Sík Sándor cserkészpark, Fillmore, 1991.)

A tisztképző tábor ballagatói és vezető keretük.

Kiscserkész-segéd-tisztjelöltek.

Tábortábori mise előtt a Fenyőkatedrálisban.

Leányőrsvezetői mintatábor.

Fiúőrsvezető-jelöltek.

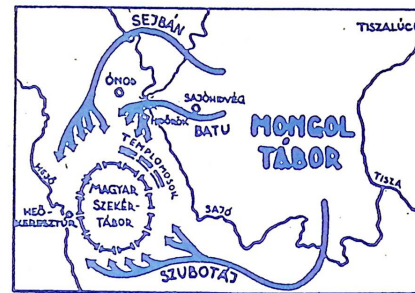

Kiscserkész-őrsvezetői tábor.

(Fotó: Deák F.)

750 ÉVES ÉVFORDULÓ:

Emlékezzünk a muhi csatára!

A muhi csata térképábrázolása

Bizony messzire megyünk vissza a magyar történelemben, és olyan eseményt említünk meg, amelynek emlékét örökre meg kell tartanunk, mert tanulunk belőle!

A nap, amelyet most felidéznünk következményeivel együtt, 1241. április 11-e. Előzményei is voltak a történelemnek, de még súlyosabbak a következményei.

Ott kell kezdenünk, hogy II. Endre magyar király nem volt elég szigorú, és nem tudott parancsolni a sok katonát tartó főuraknak. Ugyanakkor elindult Közép-Ázsiából egy óriási, fegyverezett hadsereg a világ meghódítására Dzsingisz kán utódjának, Ogotajnak parancsnoksága alatt. Amikor II. Endre király 1235-ben meghalt, Béla nevű fia lett a király (IV. Béla 1235 és 1270 között uralkodott), aki ismerte apja gyengeségeit és elsősorban meg akarta fegyverezni a tekintélyt nem ismerő főurakat. Ez csak részben sikerült neki. Közben a tatárok egyre közelebb kerültek Európához. Leigázták az oroszokat, a kaukázusi népek javát és a lengyeleket is. A magyar király minderről értesült, mert egy magyar szerzetes, Juliánusz barát, aki kétszer ment keletre az ottani magyarok felkutatására és Magyarországra való hívására, már beszámolt Béla királynak a tatár hadak fenyegetéséről.

Béla közölte is környezetével a félelmetes had közeledtét. A magyarok azonban nem hittek a veszedelemben.

Hiába menekültek a kunok megtizedelve 1239-ben az országba, rémtörténeteket beszélve el a tatárok (mongolok) viselt dolgairól, a magyarok nem hitték nekik. A vándorló kun népet nem sikerült letelepíteni, és ezek a pusztaiak a magántulajdon fogalmát is a maguk módján értelmezték, vagyis elvettek a magyaroktól egyet s mást. A király azonban pártjukat fogta, mert ő volt talán az egyetlen az országban, aki megértette a mongol veszedelem nagyságát, és mindenre szüksége volt. Így amikor a tatárok felajánlották Béla királynak a szövetséget Nyugat ellen, amit a király elutasított, a nemzetet pedig fegyverbe hívta, a magyarok azt felelték: „menjen a király a kedves kunjaival!”

A király ment is, a kunjai nélkül, kevés hű követőjével. Muhi pusztáján, a Tisza és a Sajó összefolyása közelében volt a döntő csata 1241. április 11-én. Az első összecsapás eredménytelen volt, utána a magyarok székértáborral vették körül magukat éjszakára, várva a második rohamot. A tatárok átkeltek a Sajón és még az éj leple alatt tá-

madtak. Felgyújtották a székértábor. A magyarok menekültek, ahogy tudtak. A tatárok szándékosan kiengedték őket a gyűrűből. Tudták, hogy a kisebb, minden irányban menekülő csoportokkal könnyen elbánnak. Amúgy is a királyt keresték! IV. Bélának azonban sikerült átruhában, a tatárok éberségét kijátszva kijutnia a gyűrűből. Először északra felé, Lengyelországnak, majd a lengyel határtól nyugatra fordulva a Felvidéken át Pozsony felé menekült. (Ezek az események azonban már más történethez tartoznak.)

A király életben maradt. A tatárok előzőlőtték az ország keleti felét (később csaknem az egészet), és fölértek a kulturális értékekhez. Közben megölték vagy fogdába vetették mindenkit, akit elértek. Ez az esztendő volt az első, amikor a magyarság visszahullott a kiindulási pontra, ahonnan fel kell zárkóznia a nyugathoz. Ki tudja mennyi szellemi érték égett el akkor, mi pusztult el a királyi várak, a kolostorok és iskolák megszűnésével épületeiben, és hány nyugati főiskolákon nevelt fiatal magyar esett el a barbár hordák nyilától, kardjától.

LEPSÉNYI ANDRÁS

Béla király menekülése (Képes Krónika)

LÉGY RÉSEN!"

A két világháború közötti években történt Magyarországon. Ünnepekre készült az egyik szerzetesi gimnázium cserkészcsapata, a parancs szerint „szabályos egyenruhában”, az iskola előtti téren sorakozva. Megjelent cserkésztisztúri öltözetben a parancsnok, egy fiatal paptanár, hogy indulás előtt megsejmelje a fiúkat. Végignéztet a kifogástalan, egyenes sorokon, aztán halkan ezt mondta:

— Mindenki göngyölje fel az inge ujját, ahogy szoktuk!
— Parancsnok úr kérem, hűvös van... - szólalt meg mellette az egyik őrsvezető.

A parancsnok rápillantott a fiúra, majd az arcvonal elé lépett és most már emeltebb hangon beszélt a csapathoz:

— Azt hittem, mindnyájan ismeritek a feltűrt ingujj jelentőségét. Amikor a cserkész ingujjban mutatkozik valahol, akkor a „Légy résen!” jelszót hirdeti vele. Vagyis készen áll bármilyen jöttetre, bármilyen munkára... Láttatok már felhajtott ingujjal serényen dolgozó munkásokat. Aki nekikévelt a munkának, nem

folytatás a 7. oldalon

BARANGOLÁS SZLOVÁKIÁBAN

A Külföldi Magyar Cserkészszövetség I. kerületének mozgótábora, 1991. július 9.-20. között

Ami két évvel ezelőtt még lehetetlennek tűnt, megvalósult ezen a nyáron: 18 nyugat-európai magyar cserkész két hétre táborozni ment a Felvidékre — meglátogatni az ottani magyar cserkészeket és bővíteni ismereteiket arról a vidékről, amelyről eddig csak hallottak és tanultak, de valójában nem ismerték.

Vegyes társaság voltunk (bár mind magyarok): leg többünk német állampolgár, de volt köztünk svéd, jugoszláv, amerikai, sőt brazíliai is. Elárulom előre, az út mindnyájunk számára nagy élményt nyújtott. Bejártuk autóbusszal a magyarokta Felvidéket Pozsonytól Kárpátalja határáig. Három nagytábor tárta ki előttünk kapuit, egy-egy helyen 3-4 napra vertük fel sátrunkat. Mindig szívélyes fogadtatást kaptunk. A kirándulásokra velünk jötték felvidéki cserkészek is, esténként pedig vidám táborüzlet fejeztük be a napot.

Első állomásunk Palást volt, ahol közel 200 magyar cserkész várt ránk. Megtekintettük Pozsonyt, majd Bozók várát, a korponai tarisznyavárát, Zólyom várát, ahol Balassi Bálint született, és Selmecbányát.

A Szlovákiai Magyar Cserkészszövetség által felkért útikalauzainkat élmény volt követni: történet, tanár, író, néprajz-kutató, lelkes, idegenvezető — komoly tudásuk mellett sugárzott belőlük szülőföldjük szeretete.

A mozgótábor résztvevői a kassai Rodostó muzeumnál.

Megnéztük Losoncot, az ipolybalogi árpádkori templomot (amelynek tornyán kereszt helyett a Szentkorona van annak emlékére, hogy a legenda szerint itt is el volt rejtve egyszer a korona), a Mikszáth-emlékházat Szklabonyán.

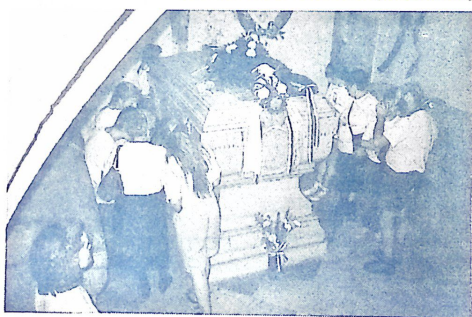
Rimaszombat fölött a hegyekben volt második táborhelyünk: Szilistye. Innen indulva jutottunk el a fantasztikus domica cseppkőbarlangba (az aggteleki barlang túlsó fele), Krasznahorka „büszke várába”, a Magas Tátrába, a Csorba tóhoz, a Lomnici csúcsra.

Harmadik táborhelyünk Nagykapos volt, Szlovákia keleti csücskén. Előbb még megálltunk Kassán megtekinteni Rákóczi rodostói házának pontos mását, amely múzeum, a hazahozott eredeti bútorzattal. A dóm kriptájában megálltunk egy percre a nagy fejedelem és Zrínyi Ilona koporsója előtt.

Megnéztük Dobóruszkát (Dobó István temetkezési helyét), Borsit (Rákóczi szülőházát) és Nagyselmecet, ahol elszoruló szívvel láttuk, hogy ott a szovjet határ kettészeli a falut.

Sajnos, mindenre kevés idő jutott. Búcsúzáskor átadtuk a Szövetségnek ajándékainkat. Most pedig meleg szeretettel és köszönettel gondolunk a Szlovákiai Magyar Cserkészszövetségre, elnökükre Hodossy Gyulára és a mi kerületünk vezetőire, akik az utat számunkra lehetővé tették.

DOMA MONIKA cst. (München)

Magyar cserkészek a kassai dóm kriptájában II. Ferenc szarkofágja körül

József Attila
ISTEN

Hogya golyóznak a gyerekek,
az isten köztük ott ténfereg.
S ha egy a szemét nagyra nyitja,
golyóját ő lyukba gurítja.

Ő sohase gondol magára,
de nagyon ügyel a világra.
A lányokat ő csinosítja,
friss széllal arcuk pirosítja.

Ő vigyáz a tiszta cipőre,
az utcán is kitér előre.
Nem tolaakszik és nem verekszik,
ha alszunk, csendesen lefekszik.

Gondolatban tán nem is hiittem.
De mikor egy nagy zsákot vittem
s ledobván, ráültem a zsákra,
a testem akkor is őt látta.

Most már tudom őt mindenképpen,
minden dolgában tetten értem.
S tudom is, miért szeret engem —
tetten értem az én szívemben.

CSERKÉSZVEZETŐKÉPZŐ TÁBOROK GÖDÖLLŐN 1991

A terület mögött, ahol 1933-ban a híres világjambor-re rendezték Gödöllőn, van egy gyönyörű kis fenyves-akácus erdő. Ez az erdő 1991 júliusában hangos lett az innen-onnan felcsendülő népdaloktól, kürt- és sípszótól, csatakiáltásoktól, lelkes szavaktól. Újfént cserkészek táboroztak ott, s nem is akármilyen táboroknak vált tanújává a kis erdő.

Vezetőképző táborok voltak, a cserkészélet teljes palettáját betöltve: őrsvezetőképző (és ő. v.-képző tábor vezetőit képző), kiscserkész segédtszítképző, segédtszítképző (és s. t.-képző tábor vezetőit képző), végül cserkésztszítképző tábor. Ez volt az első olyan nagyszabású vezetőképző táborokomplexum, melyen nem csak a résztvevők voltak magyarországiak (és erdélyiek, felvidékiek, kárpátaljaiak), hanem a vezetők is. Az újjászülött magyarországi cserkészletnek nagy eseménye volt ez.

Azért nagy szó, hogy ilyen táborról számolhatunk be, mert gombamódra szaporodó csapatoknál nagyon nagy szükség volt és van vezetőkre, de a vezetőképzés (szükségmegoldásként) eddig főleg tanfolyamok formáját öltötte, amelynek hatásossága és eredményessége nagyon megkérdőjelezhető, mert a cserkészletet gyakorlatilag lehetetlen „könyvből” megtanulni, azt „élni” kell, és ezért fontos, hogy tábori keretben történjen. A sok tanfolyamnak azért volt meg a létjogosultsága, hogy óriási a szükséglet gyorsan, de sok vezető képzésére. Ebből a szempontból a gödöllői táborok nagy áttörést jelentettek, de hatalmas minőségi ugrást is.

A tábor létrejöttében, főleg az előzményeket tekintve, fontos szerepe volt a Külföldi Magyar Cserkészszövetségnek, mely úgy nyújtott először segítő kezét az újjáalakuló magyarországi cserkészletnek, hogy 26 fiatal számára rendezett egy kombinált segédtszít—tisztí táborot Fillmore-ban, 1989-ben, ugyanakkor Eibisbergben (Ausztriában) pedig kb. 50 fiatal számára segédtszítí táborot. Ezek az emberek ma szinte kivétel nélkül vagy csapatot vezetnek vagy a szövetségben látnak el kulcsfontosságú feladatokat. Egy évre rá újra Eibisbergben rendezett a Külföldi Magyar Cserkészszövetség segédtszít—tisztí táborot majdnem 90 résztvevő számára, és a résztvevők most már nemcsak Magyarországról, hanem a Felvidékről és Erdélyből is jöttek. Ez a tábor nagyon komoly felkészültséget kívánt a vezetők részéről, de nagy kihívás volt, mert sosem rendeztünk kiképző táborot ekkora létszámmal. Ebben a táborban párhuzamosan Kiscserkészakadémia is működött, a kiscserkész-vezetés megismerésének első hajtsáként.

A magyarországi cserkészlet első magasabb szintű vezetőképző táborra, melyet főleg a fent említett táborokban részt vett új vezetőket tartottak, 1990-ben volt Katalin pusztán. Ez volt az első, saját erőből rendezett tábor, mely minden kérdés tapasztalatanságaitól eltekintve, sikeres volt.

Ezek a táborok, és az ott végzetek lelkesedése vezetett az ideai gödöllői táborokhoz, melyeknek a programja, munkaterve, szervezése nagyon átgondolt és megalapozott volt.

Az ő. v. tábor 45 résztvevőt számlált, a kiscserkész-vezetőknél 18-at, a két s. t.-képzőn 65-öt és a tisztí táboron 40-et. Az említett táborok parancsnokai (az előző sorrendben): Grynauus András, Tóth Klári, Náday Béla, ifj. Benedek László és Bodnár Gábor voltak. Az összes tábor fő szervezője a Magyar Cserkészszövetség vezetőképző vezetőosztáje Edőcsény András volt.

A táborok felépítése és hangulata nagyon hasonlított arra, amit mi külföldön megszoktunk cserkészeinknél, és noha a résztvevőknek alig volt cserkészmúltja (maximum 1-2 év), bőven pótolja azt a lelkesedésük és akaraterejük. Remek őrsi körletek épültek kapuval, asztallal, konyhával, tűzhellyel, mosogatóállvánnyal, mosakodóhelyiséggel, russal, szerszámtartóval, stb. Zuhogó esőben is elkészült a szilvásgombóc minden őrsnél. Bár többször volt zivatar, nem maradt el semmilyen esemény, sem előadás, sem táborüzlet. Mire a táborok végét érték, 156 ember tett cserkésztszítí fogadalmat.

Ha az összes előbb említett tábor is figyelembe vesszük, akkor már 325 olyan kiképzett vezetője van a magyar cserkészletnek, aki alapos kiképzésben részesült. Az a munka, amely az emigrációban 1948-tól folytatódott, életben tartva a magyar cserkészletet, fel-feldobott köként visszahullt Magyarországra. Természetesen az a 325 ember kevés, ha a 10 milliós országot tekintjük, de egy napon erős magot alkotnak, mely köré fel lehet építeni a magyar cserkészlet jövőjét, és most már saját erőből is.

„Gödöllő 1991” nagyon fontos esemény volt tehát, mely önmagán túl messze a jövőbe mutat, és csak remélhetjük, hogy Isten ad annyi erőt a friss vezetőknek, hogy munkájukat nem csupán saját csapataik körében, hanem további vezetőképzésben is el tudják majd látni.

A Magyar Cserkészszövetség azonban még sok nehézséggel kell hogy megküzdjön, míg tényleg minőségi munkát tud végezni országszerte. Még nincs Működési Szabályzata, megvan a generációs problémája. Nem dőlt el, mi az elsődleges célja (első munka, csapatok szervezése, próbarendszer kidolgozása, vezetőképzés, vagy pedig a külső magmutogatás, különféle felvonulások, szereplések, közös nagytáborok, mint pl. a II. Megyeri Nagytábor 1992 augusztusára tervezve).

Sok kérdés vár még megoldásra, de tartalmas jövő elé néz a magyarországi cserkészlet, és ennek egyik alapköve volt a gödöllői vezetőképző tábor-sorozat.

Adjon Isten nekik ténylegesen „Jó munkát”!

ifj. Benedek László cscst.
Budapest

A BARTÓK BÉLA CSERKÉSZCSAPAT PARANÁI TUTAJÚTJA

(Előjáróban megemlíti a Magyar Cserkész, hogy legszívesebben szóról szóra közölné az egész kitűnő és izgalmas cserkészbeszámolót, ha... Ha vagy gyakrabban, vagy nagyobb terjedelemben jelennének meg. Így sajnos csak kivonatos ismertetést adhatunk, helyenként megtartva az eredeti szöveget.)

„Csak akkor születnek nagy dolgok, ha vannak, akik mernek.”

1913. június 4. és 21. között több csapat, 105 cserkész 6 tutajon 300 km-t tett meg a Vág folyón. 78 évvel később...

1991. január 18. és február 7. között a 18. sz. Bartók Béla cserkészcsapat 21 cserkésze tutajon 725 km-t utazott a Paraná folyón. Ez a nagy víz Brazíliában ered, egy darabig határfolyó Paraguay és Argentína között, majd ez utóbbi ország észak-nyugati részén folyik délre, később bele az Atlanti óceánba.

Puerto Esperanza falu mellett (a hármastarát közelében) építették meg tutajjukat a Buenos-Aires-i 18-asok. Az építést alapos tervezés előzte meg, ahol kiderült, hogy legnagyobb problémáik egyike a tutaj kormányozhatósága lesz. Ezért az alkotmány két oldalára 4-4 hosszú evezőt terveztek. Ez be is vált. Sokat segített a tervezésben a régi Szent László csapat 10 évvel korábbi tutajútjának számos tanulsága.

Volt sok más gond is. A folyamórség rengeteg engedélye érdekében át kellett vergődni a bürokrácián, a sokféle anyag beszerzése kötelektől és hordóktól az élelmiszerig, gyógyszerig, térképekig, nagy munka volt. A magyar társadalom segített, még rádiókészüléket, akkumlátorokat, videofelszerelést is kaptak kölcsön az utazók.

Január 18-án találkoztunk a csoport: Puerto Esperanza volt a kiindulási pont, oda érkeztek 16-an, egyenesen a dél-amerikai jubileumi táborból, Brazíliából, négyen pedig Buenos Airesből, akik az anyagot is magukkal vitték. Rögtön nekiálltak a tutaj építésének. Itt derült ki, hogy a sok faanyag, amit fel akarnak használni, rendkívül súlyos! „Polity Lajos bá kivágott nekünk 6 db 12 méteres fát, amelyet a tutaj végére szántunk. Az alaprajz szerint 3 sor 9 db egymás mellé tett hordóból (azaz 27 darab) állt a tutaj.” Minden fából 2 kerülne 1-1 sor hordóra, aztán rájuk kereszttrudak, az egészet 5 cm vastag deszkák fednék. Amikor azonban az első fát autóra akarták rakni, hogy a vízhez szállítsák, 15-en sem tudták megmozdítani! Számolni kezdtek, és kiderült, hogy a fák, deszkák, hordók, a felszerelés, meg az utasok 5 és fél tonnát nyomnának! „Archimedes törvénye szerint a 27 db 200 literes hordó egészen pontosan 5400 kg súlyt bír el...”

Valamit változtatni kellett! Minden lényeges volt, így csak a fákat cserélhették ki.

A természet nyújtotta a megoldást: és 10-15 cm átmérőjű Tacuara nádák. Súlyuk nem haladta meg a 25-30 kilót... Ez a nádmennyiség az őserdőnek meg se kottányit, így gyorsan a hordókra került, amennyi kellett. Minden más a tervek szerint épült. A 40 C fokos melegben nappal nehéz volt dolgozni, így a fiúk inkább fürödtek és pihentek, és este meg éjjel dolgoztak. A tutajra 12 méter magas árbóc is került, nádból.

Vasárnap reggel misére mentek a faluba és nem győztek kíváncsi helybeliek kérdéseire válaszolni. Aztán hétfőn reggelre elkészült a tutaj, két és fél napos kemény munka után. Már csak a rendőrség szemléje hiányzott. Ez abból állt, hogy két díszegyenruhába öltözött katonatiszt és egy tengerész felszálltak a tutajra és látszólagos szak-

értelemmel átnézték. A bürokrácia jelképével, egy régi rozoga írógéppel készítették el az engedélyt, és már indulhattunk is.

A PARA-VÁG (így neveztük tutajunkat) **legénység-**ge a következőképpen tevődött össze:

Cserkészek: Haller György (13 éves), Honfi János (16), Jeszenszky Attila (14), Lányi Máttyás (15), Plósz György (15), Szeley Pál (12), Ungy Viktor (14), Valentin Ferenc (14) és Vass Miklós (13).

Roverek: Kiss Sebestyén (17), Plósz Benedek (17) és Zsolnai Péter (17).

A PARA-VÁG a Paraná folyón

Őrszervezők: Deák Attila (16), Deák Gábor (18), Fóthy András (20) és Lányi István (17).

Vezetők: Fóthy Miklós (27), Kádár Róbert (25), Lomniczy Máttyás (26), Szilvassy Lőrinc (34) és Zombori Tamás (34). Munka és tanulási kötelezettségek miatt a 21-ből négyen hamarabb jöttek vissza, egy valaki pedig később csatlakozott a csoporthoz.

A vízfeszállítás. Nehéz leírni azt, hogy mit jelentett számunkra két és fél napi fázasztó építkezés után felszállni a tutajra és nekivágni a Paranának. A folyó ezen a szakaszon 7-8 kilométeres sebességgel sodorta tutajunkat sziklák és örvények között. A velünk úszó két kajak (Sóó meg Sajó) nagy segítségünkre volt! Néha előreveztek az utat kifürkészni, máskor, ha folyamórség állomáshoz érkeztek, kajakkal mentek a partra jelentkezni, hogy

a tutajjal ne kelljen kikötöni. A folyamórség mind barátságosak voltak, segítettek. Erre különösen a yaciretai gáton való átkelésnél volt szükség.

„Utunk három nagy szakaszból állt: Puerto Esperanza-tól Posadasig (280 km), Posadastól Corrientesig (380 km) és Corrientestől Empedradóig (65 km). Az első szakaszon alig 100-150 m széles a folyó, és 30-40 m mély a vize. Itt-ott kiálló sziklák voltak és örvények, amelyek néha az egész tutajt megpörgették. A part elég sűrűn lakott volt, különösen az argentinai oldalon. Ha a tutajosok embereket láttak a parton, hosszan trombitáltak nekik, azok rendszerint integettek. A trombita a hajók figyelemztetésére szolgált volna, de egyetlen hajóval sem találkoztak.

A fedélzetet úgy rendezték be, hogy egyik felében nagy katonai sátrat vertek fel, amely élelmiszerraktár lett. A tutaj másik felén nyúlt égne a hatalmas, háromágú árbóc, fent összekötve. Ponyvát húztak rá a nap heve és az eső ellen. Ez a sátor konyhával szolgált. A gázpalackos tűzhely gazdája Deák Attila és Lőrinc voltak, akiknek mentőn vádhus, palacsinta és bécsi szelet is szerepelt. Volt

azonban „mócsingos tarhonya” is! Szórakozásra nem sok idő maradt, mindenkinek volt dolga. A főzés mellett figyelemmel kellett kísérni a térképet, kajakkal felderíteni a folyót, evezni kritikus helyeken és a vitorlát kezelni. Kevés szabadidejükben kártyáztak, sakkoztak, méztáztak (?), horgásztak és kilátó tornyot építettek. Naplót is írtak, ami Vass Miklós és Jeszenszky Attila munkája volt.

„Könnyű apró halat fogni, de nehéz azt tisztogatni!” - mondja a magyar népdal. Egyszer négy napi vesződséggel fogtak egy kis halat (spanyolul mojaritát). Szegény kishalát csaletek gyanánt egy nagy horogra tették, és fogtak vele nyolc kilós surubi nevű halat. Éjjel volt, de mindenki felébredt és izgalommal lesté, hogyan húzzák fel a fedélzetre az ellenszegülő, nagy zsákmányt. Másnap délután tizenketten laktunk jól a rántot halból. Minden kétség nélkül állítjuk, hogy ez volt a legfinomabb ebédünk.”

(Jövő számban folytatjuk.)

LOMNICZY MÁTYÁS
írása nyomán

folytatás a 3. oldalról

gombolkozik be állig, azért nem használjuk a cserkész legelső gombját sem. Az ingujj feltűrése pedig azt jelenti, hogy mi komolyan vesszük jelszavunkat, de a cserkészköszöntést is, és igyekszünk teljes szívvel „jó munkát” végezni. Szabadon hagyjuk a karjainkat, hogy a hosszú ingujj se akadályozzon a mozgásban... Igen, egy kicsit hüvös van, de majd hevít benneteket a lelkesedés, a tenni akarás.

A csapat megértette a parancsnokot. Minden cserkész példásan viselkedett az ünnepély alatt. Meg sem fáztok senki.

A sydney-i 66-os Papp Váry Elemérné I. cs. cs. 1989-1990-es ausztráliai jubileumi táborban.

ISMERD MEG A TÁROGATÓT!

Tárogató — már maga a név is zenét áraszt!

E népi eredetű hangszer hangja egészen egyedi, különleges: ötvözi a klarinét, az oboa és a fagott hangszínt.

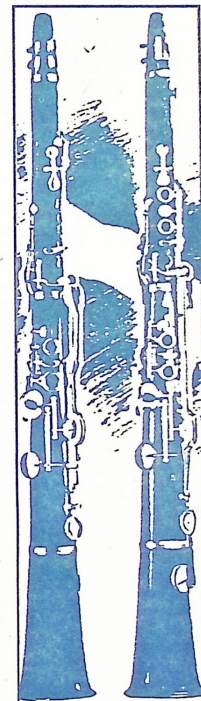
A tárogató a török hódoltság korában honosodott meg hazánkban. A janicsárzenekarokból vált ismertté, és éles, átható hangja miatt csatákban jelzősípként alkalmazták.

A Rákóczi-szabadságharc idején szintje jelképpé vált hangszer már sok módosításon ment át, és jöcskán eltért a török mintától. Kettős nyelvű síp fúvókával használták, és játékmódja közel állt a mai oboához. Ekkor terjedt a tárogató név a korábbi török síp helyében.

A hangszer új fénykora a múlt század végén kezdődött. Schunda V. József budapesti hangszerkészítő gyökeresen átalakította. Meghosszabbította a hangszer testét, szimplanyelvű klarinét-fúvókával és billentyűzettel szerelte fel, kúpos fúratl készítette. Így a hangszer öblösebb hangúvá alakult, s rajta már minden kromatikus hang könnyen megszólaltathatóvá vált. Az oboa, a klarinét és a fagott hangszíneinek sajátos keverékét szolgáltatja az új hangszer. A kuruckori hangszerből korszerű zeneszerszám alakult, amelynek használhatóságát frapánsan bizonyította, hogy 1906-ban Bayreuthban a Trisztán és Izolda előadásai során, a III. felvonás híres pástordallamát, Richard Wagner zenéjét, az új tárogatón szólaltatták meg, meghozta általános elismerést aratva.

A tárogató a kevés magyar hangszer egyike. Sajátos hangszíne igazi zenei csemege, és mint koncerthangszer, különleges élmények forrása.

Oldal Gábor cikke nyomán

A Karl Hammerschmidt und Söhne cég katalógusából

ÖTVEN ÉVE HALT MEG TELEKI PÁL

Sokan és sokszor méltatták már őt cserkészletünkben, különböző okokból és különböző alkalmakkor.

Ebben az évben, halálának 50. évfordulóján különösen sokat beszéltünk róla. Idézünk most néhány komoly szót olyan beszédek-ből, amelyek a mai, újjászülöt Magyarországon értékelik Teleki Pált.

„Nem véletlen, hogy mint politikus és államférfi olyan fontosnak tartotta a cserkészteztet, az ifjúság nevelését, hogy a harmincas években egyre inkább a nemzet belső építése felé fordult” — mondotta Antall József miniszterelnök, aki diákkorában maga is tagja volt a pesti Piarista Gimnázium cserkészcsapatának.

Teleki Pál a jó értelemben vett tradíciók, értékek megőrzésére törekedett, hangsúlyozta Antall József a gödöllői Teleki-ünnepségen is. Mint ismeretes, a tragikus sorsú egykori miniszterelnököt annak idején a ma Gödöllőhöz tartozó máriabesenyői kapucinus kegytemplom mellett temették elhelyezték végső nyugalomra. Antall József hangsúlyozta, hogy Teleki Pál az ország geopolitikai helyzetének pontos ismeretében kereste a politikai megoldásokat. Később kiemelte a szónok, hogy a nagy halott életében mindig a magyar nép értékeit ápolta, és mindig felismerte a ránk leselkedő veszélyeket. Földrajztudósként világosan látta, hogy a XX. század technikái civilizációja milyen veszélyeket rejt magában, ha nem párosul lelki és szellemi megújulással. Ez a titka annak, hogy egész életén át, hosszú tudományos és közéleti pályája során különös gondot fordított arra, hogy a nemzet erkölcsi és szellemi megújulását szolgálja.

Ünnepi emlékgyűlést tartott a Magyar Tudományos Akadémia is, amelynek Teleki Pál színtén tagja volt. A budapesti Szent István bazilikában pedig Várszegi Asztrik püspök, pannonhalmi főpápat celebrált gyászmisét Teleki Pál lelkiüdvéért.

A sokféle, de mindig más és más témát tárgyaló megemlékezés mutatja, hogy milyen hatalmas elme és milyen sokoldalú vezető volt Teleki Pál, akiről mi külföldi cserkészek elsősorban mint cserkészvezetőről és emberi példaképünkről beszélünk. A halálának 50. évfordulójára rendezett, szinte össze sem számítható megemlékezések tanúsítják, hogy a mai Magyarország mennyire keresi a követendő példaképet újjáalakítandó életében. Reméljük, hogy a cserkészekhez hasonlóan ők is Teleki Pálban találják meg!

KÉTSZÁZ ÉVE SZÜLETETT SZÉCHENYI ISTVÁN

1791. szeptember 21-én született Bécsben, és 1860. április 8-án halt meg Döblingben. A XIX. század első felében megindult magyar reformmozgalom kezdeményezője és legjelentősebb személysége volt. A szerepére való készségek a szülői házból szerezte meg. Édesapja, Ferenc gróf a Magyar Nemzeti Múzeum létrehozója volt, Júlia nevű édesanyja pedig annak a Festetics Györgynek testvére, aki a másik kulturális mérföldkő, a keszthelyi Georgikon alapítója volt. Körülötte tehát nagy alkotásokat teremtett a család.

Fiatalon, mint a hasonló arisztokrata ifjak, tanult és sokat szórakozott. Aztán a napóleoni háborúban, a lipcsei csatában huszárkapitányként ő vitte a fontos üzenetet, amely eldöntötte a csata sorsát.

A hadi tetteknél jobban érdekelt az emberi haladás. Beutazta Nyugat-Európát, és minden kirándulásáról azzal a tanulsággal tért haza, hogy Magyarország az állandó háborúk és a háromszáz éves megszállások folytán lemaradt Nyugattól. Ezen akart segíteni. Tettekre biztatta az arisztokráciát, de kevesen követték, leginkább Wesselényi Miklós állt mellette egy ideig. Ő maga makacsul dolgozott, mert hitt abban, hogy a jó példa ragadós. 1822-ben megrendezte Pesten az első löversenyt angol mintára. Aztán jött közsérmert nagy tette: az 1825-ös pozsonyi diétán, magyarul szólalva fel, egy évi jövedelmét áldozta egy „tudós társaság” alapítására, mely a magyar nyelvet művelte. Ebből lett a Magyar Tudományos Akadémia. És folytatódott alkotásainak végeláthatatlan sora: Nemzeti Kaszinó, a dunai gőzhajózás kezdete, az első hengermalom, a Kereskedelmi Bank, az Al-Duna hajózhatóvá tétele, a Lánchíd építése (aminek hídvármájával megtört a nemesek adómentességét). Következett a Tisza szabályozása, a balatoni gőzhajózás és más olyan művek, amelyekből másoknak egy is elég, hogy beírják nevüket nemzetük történelmébe!

És alkotás közben harcolnia is kellett! Két óriási ellenfele volt: Metternich herceg a bécsi udvarnál és Kossuth Lajos, saját hazájában. Metternich a monarchia épességét látta veszélyeztetve a magyarok fölemelkedésétől, Kossuth pedig a szabadság eszméjének elgáncsolását vélte felfedezni a növekvő jólétben. Mégis ő volt az, aki 1840-ben, egyik beszédében Széchenyit a „legnagyobb magyar-nak” nevezte, aki később azt kérdezte Kossuthtól:

Folytatás a következő oldalon

Folytatás az előző oldalról

„Miert emel oly magasra, hol nem tarthatom fel magamat?” Széchenyi felismerte az írott szó jelentőségét is. Könyvek sorában ismertette eszméit. Hittel, Világ, Stádium, Kelet népe egymás után jelentek meg. Ha kellett, a császári cenzúra megkerülésével Széchenyi írt az árutermelésről, a pénzforgalomról, a térszéről, a jó szárazföldi és vízi utakról, az üzleti világban fontos kölcsönről, a hitel-képességről. Mindennél, aminek jelentőségét nyugati útjain a nemzet boldogítására felismert. 1848-ban még a közlekedési miniszterséget is elvállalta az első kormányban.

VEZETŐKÉPZÉS, AHOGY ÉN LÁTTAM (Fillmore 1991 augusztus)

Kődfoszlányok telepedtek a zászlórúd körüli rétre. A hold fakó fénye áttört a felhők között. Éjjel két óra van. A tisztás szélén félkörben felállított sátrak lidércfényeként villóznak az éjszakában.

A Sik Sándor cserkészparkban a tisztjelöltek gyertyafény mellett készülnek a másnapi vizsgákra. (Vagy talán a még későbbi nagy vizsgákra, amikkel szebbé-jobbá lehet tenni azt, amit életnek nevezünk.)

A cserkésztsízi-vizsga után négyes fogadalomtétel következik. A cserkész híven teljesíti kötelességeit, melyekkel Istennek, hazájának és embertársainak tartozik. Ehhez külföldön — negyediknek — a magyarság szolgálata is vállalkozik.

A 49-ik tisztképzőtábor jelöltjei négy világrészről jöttek. Ausztriából, Ausztráliából, Brazíliából, Kanadából, Magyar és Németországból, az USA keleti és nyugati partjairól. „Nagy magyar téiben picike tüzek jaj be szétszórva égetek...”. A jelöltek között van családanya, diák, pap, doktor, számítógéptudós, állatorvos, üzletember.

Széles skálája a kornak, érdekek és lakóhelynek. Milyen hatalmas erő hozta össze ezeket az embereket? Talán táborunk jelszava ad némi magyarázatot: „Hatalmas erő az önkaratból való engedelmség.” Ami nem is olyan könnyű feladat. Tíz napra családától, közösségtől távol, komoly anyagi áldozatok árán, sátorban lakva. Átlagosan napi 5 óra alvással, percnyi pontossággal beosztott napirendben élve.

7 órakor ébresztő. 9-kor kezdődnek az előadások. A cserkésztsízképzés akadémiai szintű. Jellemnevelés, lélektan, módszertan, szociológia, hungarológia, csapat- és táborvezetés. Az előadásokat az elhangzottak kiértékelése, megvitatása követi. Hogyan hasznosíthatók az itt tanultak a mindennapokban.

Az esti tábornótúztól méltó koronája a napnak. A tűz melege, varázsa, szorosan összefog bennünket. Minden jelölt megtervez és irányít egy tábornótúzt, Felvidék, Erdély, Törökország, irodalom, népszokások stb. témából. Ezeket megbíráltuk, elmondtuk mit láttunk jónak, igazán tanító jellegűnek, mit éreztünk kifogásolhatónak. A tábornótúztól óriási jellemnevelő ereje van.

Ma tábornótúzt után, még dolgoztatás következik. Most éppen a negyedik törvényt elemizzük. Mit jelent az, hogy „a cserkész minden cserkész testvérének tekint.” Elemzés = megértés, vállalás.

Jaj, még a blúzomat is ki kellene mosnom, hogy holnap tisztát vehessek. Az öltözködési elv az, hogy „a skatulyából húzzuk ki”.

Idegei ázónban nem bírták a sok harcot. Összeroppant és sohasem lett újra teljes értékű ember. Az egyik leghatalmasabb magyar géniuszt a döblingi elmegőggyintőzetben, a szellemi nyomorékok gyűjtőhelyén fejezte be életét, amelyet mindig csak mások javára használt.

Mindig kötelességet kereső élete — Teleki megfogalmazásában — a mi számunkra példa. Másik útmutatása, hogy az a Széchenyi, aki gyermekként nem tudott magyarul, erős akarattal megtanulta anyanyelvét fiatal felnőtt korában. És ránk maradt könyvei bizonyítják, hogy jól megtanulta!

A tisztjelöltek zászlófelvonásra mennek.

Zsótér András

A clevelandi 14-esek jelentik:

CSAPATTÁBOR FILLMORE-BAN 1991. JÚNIUS 15. ÉS 23. KÖZÖTT

Június 15-én a Görgey Artúr csapat 13 tagja elindult, hogy a Sik Sándor cserkészparkban nyolc napos kuruc-tábort rendezzen. Csupán két őrsből és a vezetői törzsből állt a tábor, mégis úgy tűnt, mintha Rákóczi Ferencnek egész serege ott lett volna. Cserkésztudomány, történelem, néprajz és a lélek fejlesztése voltak fontos részei a tábor életének.

Nagyon változatos, és ezért nagyon érdekes volt a program. Az első napokban a tábor építése, a természetben való élet megszokása voltak fő gondjaink.

A hét közepére a cserkészek már a „kuruc táborban” éltek! Különösen izgalmassá tette ezt a labancok mozgólatainak és a táborban élő „árulónak” állandó figyelése, s ezt a légkört a két napos portya sem befolyásolta. Kemény portya volt, de a tábor minden tagja sikeresen teljesítette a feladatokat. Útvonalunk hegyeken, erdőkön, ösvényeken, vasúti töltés kövein és folyó partján vezetett.

A portya utáni napokban csapatunk „Lengyelországba” (Letchworth State Park) utazott, sikerrel végiment egy nehéz rohampályán, beszökött egy labanc táborútúzhöz ábruhában, és ott megtanult szalonnát sütni.

A hét végén a cserkészek egyéni akadályversenyen vettek részt, amely összefoglalta az egész héten tanultakat.

A tábor folyamán minden nap volt őrsi főzés, népdal-tanulás, táborútz, a végén még egy komoly, vére menő számháború is. Kimerítő munka volt, de a cserkészek célszerűen és lelkiismeretesen dolgoztak. Ettől a tábor élményei még mélyebbé váltak, s úgy látszott, hogy mindenki tanult valamit cserkésztestvéreiről és a természetről.

A tábor résztvevői a fillmore-i katolikus templom előtt

Hisszük, hogy az 1991. évi „kuruc tábor” eseményeit és eredményeit mindennapi életünkben is hasznosítani fogjuk, emlékei pedig elkísérnek bennünket az előtünk álló munkaév során.

Jó munkát!

Gajzer Attila st.
az egyik táborozó

... ÉS MOST NÉZZÜK MEG EZT A TÁBORT, AHOGYAN A PARANCSNOKA LÁTTA!

Táborozni mentek a cserkészek! Mire gondolunk, ha ezt halljuk? — Szabadban való sátorozásra, fürdésre, pattogó tábortüzekre, napsütésre, esőre, horgászásra, nyaralásra.

A tábor azonban ennél több! Ha nem így lenne, nyaralásnak mondhatnánk. Mert a cserkész-tábor első célja a nevelés, fejlődés a természetben való élés gyakorlatában. A cserkész tüzet rak papír nélkül, azt biztonságosan javára fordítja, majd eloltja. Baltával fát vág, ásóval tűzhelyet, konyhai emésztő gödröt, sátra köré árkot ás. Fát fűrészel, aztána a faanyából kötéllel és csomózással ebédőt épít. A térképpel és iránytűvel tájékozódik, hiszen azok segítségével találja meg az útját. Még hímezni és gombot felvarni is megtanul. A tábori konyhán gyakorolja egyszerűbb ételek sütését-főzését. Csia Pál segítségével belátta a cserkész, hogy nem is olyan nehéz tojásrántottát, palacsintát, kakaót sült csirkét, sajtos makarónit „kölevest”, tacó-salátát és sok más finom ételt készíteni — még táborban is!

A gyakorlati nevelésen kívül a tábor kiváló alkalmat nyújt a magyarságtudat fejlesztésére is. Volt igazi magyar szalonnasütés, és persze az egész héten igyekezett mindenki magyarul beszélni, dicsőre méltó sikerrel. Kuruckori témája volt a tábornak, így a vezetőket Rákóczi Ferencnek, Bercsényi Miklósnak, Vak Bottyánnak, Balogh Ádámnak, Károlyi Sándornak és Ocskay Lászlónak neveztük. Zászlónkon Rákóczi jelszavát olvashattuk: Cum Deo pro Patria et Libertate! Letchworth állami park helyett Lengyelországba mentünk pénzt szerezni szabadságharcunkra. Azonkívül tizenegy új kuruc népdalt tanult meg minden cserkész a tábor nyolc napja folyamán.

A gyakorlati tudás és magyarságnevelés szép, de hiába-való lenne, ha a jellemnevelésre nem helyeznénk súlyt. Ez legfontosabb munkánk! Kötelességtudatunk és segítőkészségünk növekedett, például az éjjeli őrség állással, ahol kertesével felváltva vigyáztunk a többiek éjszakai nyugalma. A vízfordás és főzés pedig arra tanított bennünket, hogy kivegyük részünket a közösségi munkából.

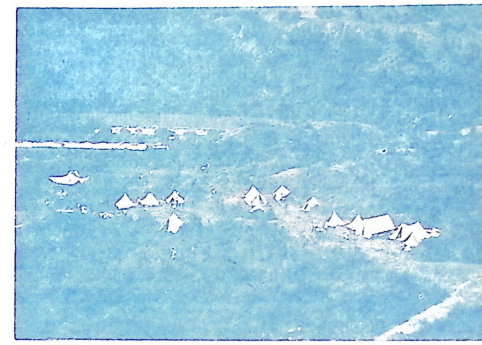
A vezetői kar reggelije

A tábor minden napja, sőt minden étkezése imával kezdődik és végződik. Ezáltal közelebb kerülünk mindnyájan egymáshoz, a természethez, de elsősorban Istenhez.

(A tábor résztvevői voltak: Tóháti Tamás, Horváth Csaba, Makovics Sándor, Balássy András, Révy Gábor, Szüle Róbert, Kiss Dániel, Strada András, Gajzer Attila, Balássy Géza Pál, Hokky Károly, Csia Pál és Szentkirályi Endre.)

Szentkirályi Endre cst.
parancsnok

HÍREK ERDÉLYBŐL

Ötven évvel ezelőtt
Látkép a Várfalvi táborról. A háttérben az Aranyos.

← A Gyilkos tó és környéke

HÍREK SZLOVÁKIÁBÓL

A Szlovákiai Magyar Cserkészszövetség tudósít:

Hosszú levelet kapott a Külföldi Magyar Cserkészszövetség Erdélyből. Aki írta, Erdélyben él és résztvevett 1990-ben az eibisbergi magyar cserkészvezetői táboron. Hazatérve 70 tagú csapatot szervezett. A gyermekek lelkesek. Legnagyobb élményük 1991-ben a Gyilkos tó környéki nagytábor volt. „Ifjúsági regényekbe illő tündérhelyen megrendezett tábor” - írja. A Hagymások lábánál, 1200 méter magasan a tenger színe fölött vert tábor 900 magyar gyerek. Valóban lenyűgöző látvány, egész életre szóló élmény lehetett. A levél részletesen taglalja a fel-emelő, de a felelősség teljes súlya is kifejező élményt, amit ennyi fiatal irányítása jelentett, egy új cserkészvezető és társai számára, akik együtt végeztek tavaly a Kárpátmedence első vezetőképzőtáborát. Sikeres estek át a tűzkeresztségen! Elérték kitűzött céljukat: Átadták a jót, szebbé tették serdülő gyerekek lelkét a rút világtól távol, a természet viszontagságaival harcolva. „Mikor úgy éreztem, hogy kifogyott az erőm, hogy mégis túl sok, ami rám hárult, eszembe jutottatok, drága mestereim. Aztán megint erőt kaptam, és ment, ment a munka.” Mi pedig azzal a boldog érzéssel gondolunk rájuk, hogy érdemes volt őket tanítani, és hogy ezt a munkát folytatni kell.

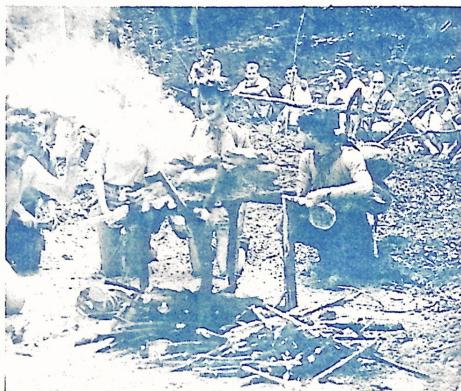
A Szlovákiai Magyar Cserkészszövetség Jászóváron 1991. szeptember 13-tól 15-ig tartotta I. tiszti konferenciáját, ahol ünnepélyes keretek között tiszti fogadalmótételre is sor került. Az SZMCS fiatal tisztjei főcserkészüké választották Barta Károly Tamás premtreai apátot. A konferencián beszámolók hangzottak el a nyári vezetőképző és csapattáborokról, az SZMCS központja és a csapatok kapcsolatáról. Az 1992-es nyári táborokkal kapcsolatban megállapodtak abban, hogy az ideihez hasonlóan azokon is a vezetőképzés kerüljön előtérbe. Július 5-től 19-ig egyidőben valószínű meg mintatáborral egybekötve az őrsvezető- és segédtisztképző táborozás. Egy munkacsapattábor megrendezéséről is határozat született, amelynek leendő programja majd a cserkészek néprajzi ismereteinek gazdagítását szolgálja.

Az SZMCS sajtóosztálya

Segédtsízképzés Szlovákiában

A Szlovákiai Magyar Cserkészszövetség 1991. július 29-e és július 7-e között megrendezte I. segédtsízképző táborozását Palást község határában, a Korpona folyó mellett. A négy őrsből álló tábor parancsnoka **Szemerédi Tibor** cserkészcsapatfőnök, a Külföldi Magyar Cserkészszövetség külügyi vezetője volt, akinek rátermettsége és magasszintű szakmai tudása nélkül szövetségünk nehezen tudta volna segédtsízképző táborozását megrendezni. A tábor állandó napostisztje **Maitz László** cserkészfőnök, az SZMCS vezetőképző vezetőfőnöke volt, aki egyben a komáromi II. számú Jókai Mór cserkészcsapat parancsnoka. A tábori lelkesítő feladatát **Szakál László** cserkészfőnök, **zselizi római katolikus esperes** töltötte be. A hó hangulatú kiképzés végén 15-en kaptak segédtsízi minősítést.

A tábor sáma „munka” közben

CSERKÉSZTÁBOROK GÖMÖRBN

Rimaszombat és a rimaszombati járás - hosszú kényszerűsünet után folytatódó - cserkészéstörténelmének újabb állomása volt Szilistye falu környéke, pontosabban egy erdőszéli, festői helyen álló barlangszínház, mely mellett a nyáron egy időre cserkészek vertek tanyát. A gyönyörű erdőkkel övezett, nagy tisztáson sok-sok sátor tarkított, s a magas zászlorúd és a kereszt sem hiányzott a rétről. Cserkészeket, csatlakozásokat visszhangoztak a hegyek több, mint két hétig keresztek.

Az első táborozás, a rimaszombati 4. számú **Hatvani István** cserkészcsapatnak a legfiatalabb korosztály számára szervezett csapattábora egy hétig tartott s ebbe a táborba két szomszéd város, Fülek és Losonc, valamint a távolabb levő Szécsi cserkészeit is meghívtuk. A második tíz napos tábornak ugyancsak az említett kies tiszta volt a színhelye. Ennek keretében a Szlovákiai Magyar Cserkészszövetség szervezésében az 1991. évi őrsvetőképzés zajlott le. Ebbe az úgynevezett Nagytáborba egész Szlovákia déli részeiből, Várkonytól végig Kiskőröséig úgyszólván minden szegletből jöttek a már idősebb, 14-18 éves jelöltek.

A táborokat igazi cserkészhangulat jellemezte. Az első, azaz a csapattáborban látnak vendégül a Külföldi Magyar Cserkészszövetség I. kerületének, Európának a képviselőit, többek közt **Rottár Viktort**, az I. kerület parancsnokával, **Gemes Rékával** együtt. Számos országból (például Németországból, Svédországból, Angliából) is érkeztek velük cserkésztestvéreink. Magyarországiak is időztek körünkben, például a Csongrádon működő 553. számú Szent Imre cserkészcsapat egyik őrse, élén dr. **Vekerdi Sándorral**, továbbá a székesfehérvári 85. sz. **Zrínyi Miklós** ciszterci csapat egy őrse **Helesfal Marcell** csapatvezetővel. Táborunkban természetesen jelen volt **Hodossy Gyula**, az SZMCSZ ügyvezető elnöke és **Ajpek Gabriella**, szövetségünk elnöke is.

A cserkészek jeleskedtek mind a forgószínpadi foglalkozásokon (térképészet, tűzrakás, tájolás, népdaltanu-

lás, apostolkodás, stb.), mind a portyán, mely a török hódoltság messzi koráig vitte el az öt fiú- és hat lányorsbe tömörült, mintegy nyolcvan jelöltet. A portyán őrönként vettek részt fiataljaink, s főleg ügyességi és fizikai próbák kellett átmenniük. Volt sebesüléskötözés, tájékozódás, útjelismeret, bátorságpróba, kötélen való kúszás szakadékok fölött, csomózás, zászlójelek gyakorlása, átlendülés patakon, főzéshez való felkészülés. Cserkészeink szellemi felkészültségét a tábor területén vizsgák keretében mértük le. A vizsgázatók segédtsíztjeink voltak, akik az idén szereztek rangjukat Paláston, a segédtsízi táborban. Név szerint: **Varjú Katalin**, **Hojza Zoltán**, **Takács Endre** és **Vitéz László**. Soruk dr. **Kálmán László**, a rimaszombati körzet elnöke egészítette ki. Nem hagyhatjuk említés nélkül **Ritter József** sem, a táborúzek ifjú lantosát, aki muzsikájával színessé, vidámmá varázsolta esteinket.

Összinté köszönet illeti azokat a becses vendégeinket is, akik azért jöttek Szilistyre, hogy a táborozók ismereteket bővítsék, általános műveltségüket gyarapítsák. **Szék István bácsi** (Kassáról) cserkészjátékokat és dalokat tanított be, **Veres János költő** (Rimaszombatból) helytörténeti és kultúrháttérrel előadásokat tartott, s igen hasznosnak bizonyult dr. **Danis Tamás** és **Vörös Zoltánné** tanárok, **Nagyferenc Katalin** faragóképzőművész és **Ádám Lajos néptanítónő** fardozása is. A gyermekek halálan gondolnak vissza szakácsainkra és a háházukat átengedő barlangászokra, akik nagy mértékben hozzájárultak a jó közérzet fenntartásához.

Szép és meghatározó élményt jelentettek a tábori misék és istentiszteletek. Az esti táborúzek pedig méltán nevezhetők a tábori élet tetőpontjának.

A második tábor végén az avatás szertartása koronázta meg együttlétünket. Ez este történt az erdőben, tűz és fáklyák fényében, s aki körül nézett, mindenhol megilletődöttséget olvashatott le az arcokról. A résztvevők égettet anyagból készített kis cserkészkalapokat kaptak em-

folytatás a köv. oldalon

folytatás az előző oldalról

lélkül, s akik sikerrel letették az őrsvetőképző vizsgát, azok igazolványt szereztek. Persze, azok sem bústak nagyon, akiknek ezúttal nem sikerült a vizsgájuk, hiszen jövőre újra kísérletet tehetnek. Addig szorgalmasan kell munkálkodniuk csapatukban.

Az idő repül, és már örömmel vettük hírt, hogy nem egy új őrsvetőképző nyomban elkezdte a munkát odahaza, ahol pedig nincs még csapat, ott hozzáfogtak a megalakításhoz. A táborban valamennyien magukévá tették a cserkészet lényegét, s a nyert tudást az „emberebb emberként, magyarább magyarként” mottó jegyében kamatoztatni fogják a jövőben.

Vörös Attila cst. csapatparancsnok

40 éves JUBILEUMI CSERKÉSZBÁL Ausztráliában

Sydney

Teljesen mellékes ki és mikor látta először Sydneyben a híres PORT JACKSON öböl, a hatás mindig ugyanaz: lenyűgöző. A Parramatta folyó torkolata és a sok kis patak alkotta öblöcskéik sokasága felejthetetlen nyomot hagy mindenki benn.

Ezen a csodás vizen a MATILDA III. és IV. fedélzetén tartották cserkészeink a működésük 40 éves alkalmára rendezett JUBILEUMI CSERKÉSZBÁLT.

Az egyik hajó fedélzetén indult el a 240 főnyi ünnepelő közönség, ahol a népszerű „BALATON” zenekar dallamaival kezdődött a romantikus hangulat.

Nyolc óra körül mellénk állt a másik hajó, gyönyörűen megterített asztalokkal, ahol pompás és bőséges vacsora várt. Az almáspite és feketekávé fogyasztása alatt **Goör György** a Fenntartó Testület elnöke méltatta röviden a nap jelentőségét. Három ténylezőt sorolt fel, melyek a 40 éves cserkészsíkt eredményezték:

1. A Sydney magyar társadalom rendszeres támogatása,
2. A cserkészsíktól áldozatkészsége és
3. A cserkészsíktól példaadó és önfeláldozó munkája.

Pohárköszöntője után dr. **Pordány László** Magyarország Nagykövete ment a mikrofonhoz és tolmácsolta Magyarországi mai vezetőinek jókívánságait.

A vacsora befejeztével visszamentünk a „tánc”-hajóra és éjfél utánig „keringtünk” a hatalmas öböl szelíd vizén, nézegetve a csodás villákat, kivilágított épületeket, a többi miénkhöz hasonló hajót és a mindezeknél is tündöklőbb csillagok eget. A jó Isten meghallgatta kérésünket, az idő nem lehetett volna sem szebb, sem jobb.

A bál alatt a sorsolás kosarakba csomagolt nyerevényekből állt, amiket szinte szétkapkodott a közönség. Hasonlóan népszerű volt a nagy sorsjáték, ahol **Szeződi Zsuzsa** asszony nyerte a két tértí repülőjegyet „titokzatos(?)” útiránnyal. **Harasta Csaba** boldogan vette át a Kory András adományozta művészi 18 karátos arany magyar címer medalliont. **Falvi Elemér** pedig büszkén vette át a Bod-Kiss Zsuzsa készíttette kézfestésű magyar mintás tányért.

Köszönjük báluink védnökeinek, hogy bíztak bennünk és támogatnak most épp úgy, mint a múltban. Köszönjük a bál közönségének, hogy részvételükkel megtisztelték bennünket és gondolnak szórakozásra varázolták az estét. Köszönet illeti a lelkes rendezőket - **Bandalva** az élen -, hogy olyan sokat dolgoztak, de oly nagy élmény volt, hogy megérté.

JÓ MUNKÁT!

Fehérhajú krónikás

rimaszombati és külföldi magyar cserkészek a szilistyei táborban

MEGALKULT A MAGYAR CSERKÉSZFÓRUM

A gödöllői cserkészsíktképző táborban megalakították a Magyar Cserkészforumot. A Fórum célja az, hogy segítse a Kárpát-medencében és a világon szétszórta magyar cserkészek körében a nemzeti azonoságtudat ápolását és fejlesztését.

Tervezik közös kiadványok megjelentetését, egymás közötti tapasztalatcsere megszervezését, a közös tisztképzés előmozdítását, a magyar cserkészpédagógia tapasztalatainak koordinálását, továbbá azt hogy a környező államok nemzeti cserkészsíktképzéseivel megismeressék a magyar cserkészsíktképzés tevékenységét.

A Magyarok Világsíktképzése segítségével létrejött és annak tagszervezeteként működő tanácskozási testület alapító tagjai: a Külföldi Magyar Cserkészsíktképzés, a Magyar Cserkészsíktképzés és a Szlovákiai Magyar Cserkészsíktképzés, valamint megfigyelő tagként a Romániai Magyar Cserkészsíktképzés.

A Magyar Cserkészforum elnökévé **Szemerédi Tibort** (Külföldi Magyar Cserkészsíktképzés), főtitkárává pedig **Hodossy Gyulát** (Szlovákiai Magyar Cserkészsíktképzés) választották.

A Magyar Cserkészforum tiszteletbeli elnökévé **Bodnár Gábort** választották, aki a Külföldi Magyar Cserkészsíktképzés élén több évtizedes önfeláldozó munkájával hozzájárult ahhoz, hogy a magyar cserkészet túlélje az elmúlt évtizedeket, amikor Magyarországon tiltott volt a működése.

A MAGYAR CSERKÉSZFÓRUM MUNKÁULÉSE

A Magyar Cserkészforum 1991. okt. 11. és 13. közt a **velelenci tó** mellett tartotta első munkáulését.

A tanácskozáson a tagszervezetek és a vajdasági magyar cserkészet képviselői vettek részt. A kárpátaljai képviselők a magas útleveleltetések miatt nem tudtak előjenni.

Határozatot hoztak egy Magyar Cserkészsíktképzés összehívására, melynek kiadását a Magyarok Világsíktképzése vállalta.

Kiscserkészek és kiscserkészsíktképzők kiképzési anyagihiányának átmeneti megoldására megállapodás született 2 könyv kiadásáról. Végleges kiscserkészsíktképzés összehívására szakbizottság létrehozását határozták el.

A MCSF felajánlotta egy közös cserkészsíktképző-tábor, (vagy tanfolyam) megszervezését.

Szemerédi Tibor
a MCSF elnöke

ÍRJUNK HELYESEN MAGYARUL!

Ahogy múlnak az évek, úgy lesz egyre kevesebb olyan cserkészünk a nyugati országokban, aki ismeri a magyar helyesírást. Nem a hibátlan írásra gondolunk, hanem a Magyarországon élő középiskolások átlagos színvonalára. Pedig ugyancsak szükség van — de még inkább lesz! — a helyesírás és fogalmazás szabályai szerint írt tudó cserkészekre. Mielőtt búcsút mondunk a huszadik századnak, Szövetségünkben talán minden vezetői helyet olyná cserkészek töltenek majd be, akik külföldön születtek és nevelkedtek.

Ezért tartjuk szükségesnek, hogy a Magyar Cserkészben felhívjuk a figyelmet a tapasztalatok szerint leginkább használt (és többnyire rosszul használt) szabályokra, abban a reményben, hogy észrevételeink eljutnak az örsökhöz.

A nevek írásáról. Cserkészeink nyugaton az indoeurópai nyelvek valamelyikét beszélő népek között élnek. Mindegyik országban az a gyakorlat, hogy beszédben, írásban hátra kerül a családnév (a vezetéknev), eléje pedig a keresztnév (magyarban manapság utónévnek, személynévnek is mondják). Vagyis fordítva, mint nálunk, magyaroknál. Aki befogadó hazája iskolájában leírja a nevét, az Csaba Varga formában teszi. Ha azonban a hétvégi magyar iskolában kell leírnia, akkor a sorrend megfordítandó. Az indoeurópai nyelvek körén túl, csaknem az egész világon a családnév az első, a keresztnév utána következik, így: Varga Csaba. Illyenkor a magyarban nem kell vessző a két név közé, mert nyelvünkben ez a természetes sorrend!

Ha a neveknl tartunk, említsük meg, hogy igen sok országnak, városnak, folyónak és egyéb földrajzi fogalomnak van eredeti magyar neve. Használjuk őket magyar beszédünkben és írásunkban! Ilyenek: Wien-Bécs, Napoli-Nápoly, Paris-Párizs, Italia-Olaszország, Rhein-Rajna, stb.

A keltezésről. Az írást (levelet, dolgozatot, hivatalos iratot) keltezni szoktuk. A magyar gondolkodás szerint a nagyból indulunk ki, úgy haladunk a kisebb időegységek felé. Először jön az év, aztán a hónap és végül a nap. Tehát: 1848. március 15. — és meg kell jegyeznünk, hova tesszünk pontot. Ha a hónap nevét rövidítjük, utána is pontot tesszünk: 1848. márc. 15. Ha nem pusztán a dátumot írjuk le, hanem az időpont (időszak) egy mondatnak része, az év után akkor is kell pont. Kivétel: ha az év és a hónap birtokviszonyban áll. Pl. 1848. októberi, 1916. évi, 1945. tavaszi-nyári, de 1848. márciusában, mert itt az év és a hónap birtokviszonyban állnak. Ha az évszám a mondat alanya, akkor sem tesszünk utána pontot: 1914 volt az első világháború kitörésének éve.

A fenti megjegyzésekkel a szabály nincs kimerítve, csak a legfontosabb eseteket érintettük.

Hosszú számok tagolása. Öt vagy több számjegyből álló összeg írásánál a számjegyeket a szó végétől kezdve három jegyből álló csoportokba írjuk le. A csoportokat térközzel választjuk el egymástól, és közéjük írásjelet nem tesszünk! Pl. 61 844, vagy 958 714, vagy 1 327 563. Ha a számokat egymás alá írjuk, a négyjegyű számokat is csoportokba kell osztani: 2 840.

Címek írása. a./ Állandó címek. Újságok, folyóiratok címeiben az és kötőszó kivételével minden szót nagy betűvel kezdünk. Nyugat, Valóság, Magyar Szemle, Élet és tudomány.

b./ Egyedik címek: könyvek, értekezések, elbeszélések, újsághírek, meghívók, műsorok, képek, szobrok esetében az egyszavas címet nagybetűvel kezdjük, a többszavas címekben csak az első betű és a címben esetleg el-

őforduló tulajdonnév frándó nagy kezdőbetűvel! Pl. Himnusz, Szózat, Nemzeti dal, A köszívű ember fiai, A hazaszeretet Petőfi költszetében, A kiscserkészrajz teadélutánja, Krisztus Pilátus előtt.

Címek után általában nem tesszünk pontot! Kivétel: ha a szövegben egy mondat címmel végződik: ... mert Petőfi legolvasottabb költeménye a János vitéz.

Különírás-egybeírás. Az angolszász és latin nyelvekben sokkal kevesebb az összetett szó, mint a magyarban. Az idegen iskolában tanuló magyar fiatal nem is figyel arra, hogy mi másként gondolkozunk! A különírás—egybeírás problémája olyan sokfelé ágazó, hogy itt meg sem kísérelhetjük a kérdés alapos tárgyalását.

Egy tünetről tesszünk említést, mert ez a leggyakoribb hiba: a jelöletlen, tehát nem személyragos, birtokos jelzői összetételeket mindig egybeírjuk, akkor is, ha több, mint két tagból állnak. Legfeljebb a szorosan nem összetartozó részek közé, általában ha hat szótagnál hosszabb az összetétel, kötőjelet tesszünk. Néhány példa: birka és pörkölt: birkapörkölt, ablak és keret: ablakkeret, madár és fészék: madárfészék, ház és tető: háztető, fényképezőgép és lencsenyílás: fényképezőgép-lencsenyílás.

Végül buzdításul: „A magyar helyesírás szabályai” c. könyv mindenütt kapható és olcsó. Valutában egy dollár sincs! Vegyétek meg és használjátok!

L. A.

„CAMPANA AUREA”

— alapítvány a beteg gyermekek megsegítésére

Alapítványunk létrehozásakor az a gondolat vezérelt minket, hogy testet öltson „A cserkész, ahol tud, segít.” törvény. Ennek egyik módja lehet az is, hogy lehetőségeinkhez mérten, ha csak néhány gyermeknek is, de esélyt próbáljunk adni a gyógyulásra, a teljesebb emberi életre.

Az alapítvány céljai:

a/ Létrehozni Csehszlovákiában egy gyermekorvosokból álló hálózatot. E hálózat orvosi fogadnák azokat a gyermekeket (15 éves korig), akik az alapítványhoz fordultak segítségért és akiknek kezelése Csehszlovákiában bármely ok folytán körülményes, esetleg lehetetlen.

b/ Olyan külföldi gyógyszerek, rehabilitációs segédeszközök (pl. toléscékek) beszerzése, amelyek egyébként nagyon nehezen, vagy egyáltalán nem szerezhetők be.

c/ Egyes — orvosilag indokolt — esetekben külföldi gyógykezelés biztosítása, esetleg bizonyos anyagi hozzájárulással ilyen gyógykezelés elősegítése.

d/ Segítségnyújtás az egészségügyi önszervezők egyéb formáinak megszervezésénél.

A kuratórium elnöke: Az SZMCs ügyvezető elnöke:
MUDr. Balázs Ferenc **Hodossy Gyula**

A Szlovákiai Magyar Cserkészszövetség a „CAMPANA AUREA” ALAPÍTVÁNYT beteg gyermekek megsegítésére hozta létre.

Támogatók jelentkezését várjuk!
Bankszámlaszámunk a következő:

Csehszlovákia VÚB Dunajská Streda (0200)/8332-122

Kiállítás Szegeden: MAGYAR CSERKÉSZET KÜLFÖLDÖN

„Hatalmas szakmai és publicisztikai visszhangot keltett 1988-ban a szegedi Móra Ferenc múzeum kiállítása, mely a magyarországi cserkészmozgalom hagyatékait, életének tárgyi emlékeit mutatta be az 1910-es kezdő lépésektől az 1948-as betiltásig” — írja egy hazai újság.

A körkép most vált teljessé azzal, hogy a múzeum gazdag tárlat keretében mutatta be a külföldi magyar cserkészet négy és fél évtizedes, küzdelmes, de igen sikeres működését négy világrészen a nyugati országokban.

A kiállítás rendezésének oroszlánrésze Marosvári Attiláé, aki az anyagot külföldről összegyűjtötte, rendezte és a nagyközönség elé állította. A megnyitáson pedig a beszédet Katona Tamás külügyi államtitkár tartotta 1991. május 3-án.

„Plakátok az ötvenes, hatvanas évekből cserkésznap találkozót hirdetnek, ügyességi versek, könyvsátor, kézimunkák vására, előadás-

sorozatok, fényképek cserkészruhás gyermekekről, akik komoly arccal állnak vigyázzban a zászló előtt, alföldi népviseletű lányokról, akik mosolygós arccal karolnak egymásba a fotográfus kedvéért — magyarok —, de csak a tekintetükben van Magyarország, körülöttük nem. Körülöttük Cleveland, New York City, Rio de Janeiro, Melbourne vagy Buenos Aires van” — írja egy másik magyarországi lap riportere. Katona államtitkár szavai szerint a magyar emigráció cserkészeinek a nemzetben megmaradási vágya ez a gazdagság. Egy demokráciához igazodó, szellemi, politikai tapasztalat, melyre ma Magyarországnak szüksége van, hiszen a nyugaton élő magyarok cserkész emlékeiken kívül — vagy azokkal együtt — hazavihetik őseik hazájába is a nagy főcserkész, Teleki Pál jelszavát: „Kötelességet keresünk!”

A Móra Ferenc Múzeum
tiszttelettel meghívja Önt

1991. május 3-án 14.00 órára

a Fekete Házba
(Szeged, Somogyi u. 2.)

A külföldi magyar cserkészet

1945—1990

című kiállítás megnyitására

Megnyitja:

Katona Tamás történész,
külügyminisztériumi államtitkár

A New York-i cserkészkörzet atlétikai versenyéről

Ez a verseny már három évtizedes múltat tekint vissza, de valahogy elkerülte a kívülállók figyelmét. Létrehozója és azóta is szervezője **Fischer Viktor** cscst. A körzet magyar cserkészifjúsága körében igen népszerű a verseny, komoly tömegeket mozgat meg. Az egyes korosztályok szép létszámmal szerepelnek és küzdenek a vándordíjért, amelyeket — különösen a legfiatalabbak — eget verő üdvözléssel szoktak átvenni, aztán büszkén állítják ki a mutatós szobrokat, emléklapokat csapatotthonuk legfeltűnőbb helyén. Hát még akkor, ha sikerül egy csapatnak vagy őrnek három egymás utáni évben győznie, így a díjnak örökös tulajdonosává lennie!

A verseny hagyományos időpontja minden esztendőben az apák napjának vasárnapja. Ez az idén 1991-ben június 16-a volt. A harminc év alatt több sportpályán folytak a küzdelmek, legújabbán a New Jersey-ben lévő Plainfield város egyik iskolai stadionjában, a Hub Stine Fielden.

Ezúttal a fiúk és lányok körében egyaránt a New Brunswick-i fiatalok jeleskedtek. Nem csak, hogy ők nyerték a legtöbb egyéni számot, hanem a csapatversenyekben is kitűntek. Mert a pontverseny így alakult:

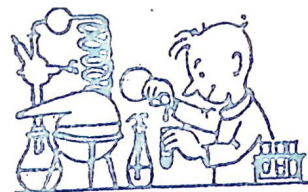
A fiúknál:

1. az 5. sz. Bornemissza G. csapat (New Brunswick).....156 pont
2. a 7. sz. Erős Gusztáv csapat (New York).....64 pont
3. a 6. sz. Gábor Áron csapat (Passaic).....24 pont

A lányoknál:

1. a 41. sz. Lorántffy Zs. csapat (New Brunswick).....109 pont
2. a 46. sz. Bánffy Kata csapat (New York).....40 pont
3. a 38. sz. Rozgonyi Cicelle csapat (Passaic).....27 pont

A feltaláló

HUNGARIAN SCOUT MAGAZINE MAGYAR CSERKÉSZ

A MAGYAR CSERKÉSSZÖVETSÉG HIVATALOS LAPJA

SZERKESZTŐ:

Pap Gyula cscst.

KIADÓHIVATAL:

A M. Cs. Sz. Központja
P.O. Box 68
Garfield, NJ 07026, USA

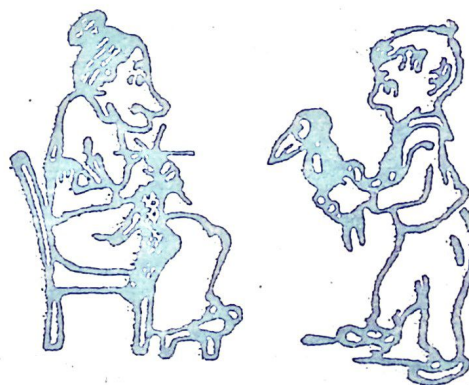
NYOMTA:

Lilium Aurum Kft.
Dunaszerdahely (Csehszlovákia)

NYOMDAI ELŐKÉSZÍTÉS:

KALLIGRAM Typography
Érsekújvár (Csehszlovákia)

A holló

Nagymama: Hol vetted ezt a madarat és mit akarsz vele?
Kiscserkész-unoka: Azt tanultuk az összejövetelem, hogy a holló 300 évig él. Hazaboztam, mert szeretném meglátni, hogy igaz-e.